

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem Mgr. Michalem Reitspiesem ve věci

žalobkyně:

██████████, IČ ██████████
sídlem ██████████, ██████████
zastoupená advokátkou JUDr. Hanou Kapitánovou
sídlem Sady 5. května 296/36, 301 00 Plzeň

proti

žalovaným:

1. ██████████, narozený dne ██████████
bytem ██████████, ██████████
2. ██████████, narozená dne ██████████
bytem ██████████, ██████████
oba zastoupení advokátkou Mgr. Alexandrou Juráčkovou
sídlem Na Výsluní 546, 252 67 Tuchoměřice

o zaplacení směnečné sumy 383 350 Kč s příslušenstvím

takto:

- I. Směnečný platební rozkaz vydaný Krajským soudem v Plzni dne 3. 5. 2017 č. j. 49 Cm 53/2017 – 14 se zrušuje.
- II. Žalobkyně je povinna zaplatit žalovaným na náhradě nákladů řízení částku 304 594 Kč k rukám zástupce žalovaných, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně podala dne 20. 4. 2017 vůči žalovaným návrh na vydání směnečného platebního rozkazu pro směnečnou sumu 383 350 Kč s 6% úrokem od 4. 4. 2017 do zaplacení a směnečnou odměnu ve výši 1 277 Kč. Žalobkyně soudu doložila originál směnky a na základě těchto listin vydal Krajský soud v Plzni dne 3. 5. 2017 pod č. j. 49Cm 53/2017 – 14 směnečný platební rozkaz, který byl doručen oběma žalovaným.
2. Proti tomuto směnečnému platebnímu rozkazu podali oba žalovaní včasné námitky. V nich uvedli, že namítají, že blankosměnka nebyla žalobcem vyplněna platně a v souladu se zákonem. V této souvislosti potvrdili, že dne [REDAKCE] podepsali dokument smlouva o půjčce č. [REDAKCE] na zapůjčení částky 170 000 Kč na financování zálohy, což souviselo i s uzavřením smlouvy o budoucí smlouvě o dílo a smlouvy příkazní uzavřené mezi žalovanými a společností [REDAKCE]. Ve smlouvě o půjčce se počítalo se zajištěním pohledávky žalobce dvěma blankosměnkami. Žalovaní považovali za neplatné ujednání ve smlouvě v článku II bod 2.5, týkající se oprávnění žalobce doplnit blankosměnku o datum splatnosti (tak, že nesmí být doplněno dříve než je splatnost půjčky) a o směnečnou sumu (v sobě zahrnující nezaplacenou část jistiny a smluvní pokutu za prodlení ve výši 0,25% denně z půjčky jdoucí ode dne následujícího po splatnosti půjčky do dne vyplnění směnky). Žalovaní měli za to, že šlo v této věci o spotřebitelskou smlouvu, když žalobcem je podnikatel a žalovanými jsou fyzické osoby jednající při zajišťování svých bytových potřeb, šlo o formulářové pojetí smlouvy. V námitkách rovněž žalovaní připomněli blízký vztah mezi žalobcem [REDAKCE] a společností [REDAKCE]. Měli za to, že jsou úzce majetkově a personálně propojeni, a to osobou [REDAKCE]. Jde tedy o subjekty řízené jedinou ekonomickou vůlí. Žalovaní dále namítali, že žalobci nevznikl nárok na zaplacení smluvní pokuty. Jednali o stavbě rodinného domu v programu nulová hotovost, který byl inzerován společností žalobce i [REDAKCE]. V průběhu jednání s [REDAKCE] i žalobcem byli pak žalovaní přinuceni k podepsání smlouvy o půjčce a byli ujišťováni, že i když tuto smlouvu podepíší, bude pak hrazena společnosti žalobce z poskytnutého hypotečního úvěru. Žádali o vypracování tzv. preskore úvěru a byli ujišťováni, že strany pracovníků [REDAKCE], že úvěr bude zajištěn. Žalovaní v námitkách poukázali na to, že v korespondenci, vedené s pracovníky [REDAKCE], byla uvedena jiná výše smluvní pokuty než pak v samotné smlouvě o půjčce. Žalovaní dále v námitkách uváděli, že společnost [REDAKCE] nevyvíjela dostatečnou snahu, aby jim v rámci programu nulová hotovost zajistila úvěr na stavbu rodinného domu. Celým jednáním pracovníků [REDAKCE] byli pak žalovaní uvedeni v omyl. Žalovaní namítli, že vůbec nedošlo k naplnění zápůjčky, tedy k přenechání jistiny 170 000 Kč žalovaným. Vzhledem k tomu, že se jedná o spotřebitelské smlouvy, vystavení blankosměnky k zajištění zápůjčky nemělo oprávněné místo. Povahu ujednání o smluvní pokutě považují žalovaní za protiprávní. Na ujednání o smluvní pokutě ve smlouvě o půjčce lze hledět spíše jako na skrytý úrok, přičemž jeho výše několikanásobně přesáhla přípustnou hranici 20%. Pokud jde o smluvní pokutu, byla směnka ve výši 213 350 Kč vyplněna neoprávněně. Vyčíslená výše smluvní pokuty byla pak nepřiměřená. Ujednání o smluvní pokutě jsou v rozporu s dobrými mravy, tedy neplatná. Navrhli tedy, aby směnečný platební rozkaz byl ve vztahu k oběma žalovaným zrušen.
3. Žalobce ve vyjádření k námitkám uvedl, že nesouhlasí s námitkou žalovaných, že směnka nebyla vyplněna platně a v souladu se zákonem. Směnka byla vyplněna v souladu s ustanovením článku II odstavec 2.5 smlouvy o půjčce ze dne [REDAKCE]. V předžalobní upomínce ze dne 3. 4. 2018 byl i výpočet směnečné sumy. Směnka má všechny náležitosti. Podle názoru žalobce není ujednání o vyplnění směnky neplatné. Absolutně irrelevantní je námitka žalovaných o majetkovém a personálním propojení žalobce se společností [REDAKCE]. Na platnost smlouvy o půjčce nemůže nic změnit stejná osoba jednající za žalobce a za společnost [REDAKCE], kdy ve všech případech jednání byly tyto samostatné subjekty zřetelně

odlišeny. Absolutně nedůvodná je námitka žalovaných, že nárok na smluvní pokutu žalobci vůbec nevznikl. Tuto námitku nijak neodůvodňují. Ze strany zaměstnanců [REDACTED] nebyl na žalované vyvíjen nátlak. Kauzu tohoto sporu činí nárok ze směnky. Žalovaní sice uzavřeli s [REDACTED] závazky, a to smlouvy o budoucí smlouvě o dílo, smlouvy o dílo na projektovou dokumentaci a smlouvu příkazní. Tato společnost se zavázala žalovaným poskytnout administrativní pomoc s kompletací úvěrové složky. Nepravdivé a účelové tvrzení je tvrzení žalovaných, že podružnými záminkami je přiměli k podpisu předmětné smlouvy o půjčce a dvou směnek. Tvrzení žalovaných, že získání úvěru bylo výhradně v moci [REDACTED], a proto na ně nelze hledět jako na dlužníky, kteří nesplnili povinnost vrátit půjčku, je ze strany žalovaných účelová. Žalovaní povinnost vrátit půjčku nesplnili, jsou tudíž v prodlení s její úhradou, čímž je nárok na smluvní pokutu dán. Není důvodná ani námitka žalovaných, že byli uvedeni v omyl ohledně výše smluvní pokuty. Žalobce před uzavřením smlouvy s klienty transparentně projednává podmínky případné slevy ze smluvních pokut (namísto 0,25% denně je 0,05% denně), kdy však poskytnutí této slevy je vázáno na realizaci výstavby rodinného domu, tedy podmíněno skutečností, že výstavba rodinného domu bude se společností [REDACTED] také dokončena. Takový modelový případ řešení situace je v jejich etickém kodexu. V dané věci není dán prostor pro aplikaci ust. § 1822 NOZ. Dále má za to, že námitka žalovaných, že ujednání o smluvní pokutě je vlastně ujednáním o skrytém úroku, je nepřipustnou konstrukcí a jedná s o námitku nedůvodnou. Ve smlouvě o půjčce je tento institut jasně formulován. Nelze poměřovat úrok jako civilní plod peněz a smluvní pokutu jako paušalizovanou náhradu škody. Smluvní pokuta má motivovat dlužníka ke splnění zajištěné povinnosti a úrok představuje úplatu za poskytnutí peněz. K námitce žalovaných, týkající se aplikace ust. § 18 odst. 1 zák. č. 145/2010 Sb. o spotřebitelském úvěru, tj. zákazu zajištění úvěru prostřednictvím směnky, žalobce uvádí, že je rovněž námitkou nedůvodnou. Protože s ohledem na negativní vymezení působnosti tohoto zákona stanoveného v rámci ust. § 2 odst. 1, písm. c) zákona č. 145/2010 Sb. se nevztahuje na odloženou platbu, půjčku či jinou finanční službu poskytnutou bez úroku a jakékoliv úplaty. Platí zde tedy zákaz zajištění závazku směnkou. Žalobce rovněž uvádí, že námitka žalovaných, že nedošlo k naplnění zápůjčky, je rovněž lichou námitkou, protože peníze byly poskytnuty sjednaným způsobem, tj. přímo budoucímu zhotoviteli, společnosti [REDACTED]. Nedůvodná je i námitka žalovaných, že dle ust. § 1813 NOZ je stanoven zákaz ujednání, která zakládají v rozporu s požadavkem přiměřenosti významnou rovnováhu práva či povinnosti stran v neprospěch spotřebitele. V rámci tohoto ustanovení je třeba požadavek přiměřenosti zkoumat s ohledem na okolnosti tohoto případu. Nepřiměřeným ujednáním podle tohoto ustanovení nemohou být ujednání, která jsou totožná s disponibilní či kogentní právní úpravou. Daná smlouva o půjčce neobsahuje žádné nedovolené ujednání, když prakticky kopíruje kogentní ustanovení občanského zákoníka. Právní řád nezakazuje použití zajišťovacích směnek k zajištění plnění ze smlouvy o půjčce jako spotřebitelské smlouvy (nikoliv spotřebitelského úvěru). Nelze přijmout ani námitku žalovaných, že smluvní pokuta ve výši 0,25% denně představuje hrubou nerovnováhu mezi postavením žalobce jako věřitele a žalovanými jako dlužníky, že by toto ustanovení ve smlouvě mělo být neplatné. K tomu má žalobce za to, že s ohledem na odkaz soudní judikatury je zřejmé, že tato jejich námitka není důvodná. I ochrana spotřebitele má své meze a v žádném případě ji nelze pojmát jako obranu jeho případné lehkomyšlnosti a neodpovědnosti. Žalovaní na půjčku dosud nezaplatili ničeho, a proto žalobce navrhuje, aby směnečný platební rozkaz byl ponechán v platnosti.

4. Následně rozhodl Krajský soud v Plzni dne 8. 6. 2018 pod č. j. 49Cm 53/2017 – 143 tak, že ponechal směnečný platební rozkaz napadený námitkami žalovaných v platnosti a uložil žalovaným povinnost zaplatit žalobkyni náklady námitkového řízení. Proti tomuto rozsudku podali žalovaní odvolání, o němž rozhodl Vrchní soud v Praze rozsudkem dne 4. 6. 2019 pod č. j. 12 Cmo 280/2018 – 252, a to tak, že rozsudek soudu I. stupně potvrdil. Tento rozsudek byl taktéž napaden, nyní ovšem mimořádným opravným prostředkem, žalovanými, a to dovoláním k Nejvyššímu soudu České republiky. O dovolání rozhodl Nejvyšší soud usnesením ze dne 27. 5.

2021, a to tak, že dovolání bylo odmítnuto.

5. Žalovaní podali dne 24. 8. 2021 ústavní stížnost, o níž rozhodl nálezem Ústavní soud České republiky dne 19. 7. 2022 sp. zn. I. ÚS 2337/2021, a to tak, že veškerá meritorní rozhodnutí v dané věci soudů všech stupňů (kromě směnečného platebního rozkazu) Ústavní soud zrušil. V odůvodnění svého rozhodnutí mimo jiné uvedl, že žalovaní uzavřeli předmětnou smlouvu o půjčce v souvislosti se smlouvou o smlouvě budoucí o dílo, smlouvou o dílo a smlouvou příkazní, jež uzavřeli se společností [REDAKCE]. Tyto smlouvy přitom žalovaní uzavřeli v rámci programu „Nulová hotovost“, ohledně něhož bylo společností [REDAKCE] proklamováno, že pro realizaci výstavby rodinného domu není třeba disponovat žádnými naspořenými finančními prostředky, neboť klientům bude poskytnuta krátkodobá překlenovací půjčka zcela bez poplatků a bez úroků, která bude následně zaplacená čerpáním z banky (tedy z prostředků poskytnutých bankou klientovi na základě hypotečního úvěru). Protože žalovaní žádnými naspořenými prostředky v rozhodném období nedisponovali, rozhodli se řešit stavbu domu právě touto cestou. S touto skutečností byla společnost [REDAKCE] od počátku srozuměna. Uzavření smlouvy o půjčce bylo žalovaným navrženo paní [REDAKCE], zaměstnankyní společnosti [REDAKCE], jež byla žalovaným přidělena jako jejich finanční poradkyně. Veškerá jednání o této smlouvě, včetně jejího podpisu, se pak uskutečnila rovněž v sídle této společnosti. Paní [REDAKCE] tuto variantu financování zálohy sama výslovně v elektronické komunikaci se žalovanými prezentovala jako půjčku bezúročnou na dobu dvou měsíců, přičemž po uplynutí této doby měli žalovaní platit pouze „měsíční splátku“, kterou paní [REDAKCE] v komunikaci se žalovanými vypočítávala ze „smluvní pokuty“. Žalovaní pak byli ujišťováni, že jistina této překlenovací půjčky bude uhrazena z hypotečního úvěru, k jehož zprostředkování se společnost [REDAKCE] v jedné ze smluv zavázala. K tomu však nedošlo, neboť žalovaní od banky hypoteční úvěr neobdrželi. Ústavní soud má však za to, že i pokud by se tak stalo, lze si jen obtížně představit situaci, že by „půjčka“ byla vrácena ve splatnosti, tedy do 18. 11. 2015. Záloha ve výši 170 000 Kč totiž byla smluvně účelově vázána tak, že bude žalobkyni vyplacena na bankovní účet společnosti [REDAKCE], která jej v souladu se smlouvou o dílo ze dne 19. 10. 2015 využije na pořízení projektové dokumentace pro výstavbu rodinného domu žalovaných. Teprve po vyhotovení této dokumentace by však bylo možné provést kompletaci žádosti žalovaných o poskytnutí hypotečního úvěru a tuto předat bance k posouzení. I pokud by se v průběhu právě nastíněného procesu nevyskytly žádné problémy, jako se tak stalo v nynější věci [záznam 1) žalovaného v registru dlužníků], je Ústavní soud přesvědčen, že by toto vše (včetně posouzení žádosti o hypoteční úvěr bankou, uzavření hypoteční smlouvy a následně též doložení splnění podmínek pro čerpání hypotečního úvěru a uvolnění předmětných finančních prostředků bankou) nebylo možné realizovat ve lhůtě dvou měsíců tak, aby se žalovaní do prodlení se splacením půjčky žalobkyni nedostali. Společnost [REDAKCE] musela od samého počátku předpokládat, že žalovaní jistinu včas neuhradí. To platí tím spíše, že žalovaní před uzavřením předmětné smlouvy opakovaně výslovně deklarovali, že naspořenými finančními prostředky pro včasné splacení nedisponují a jsou tedy odkázáni na úhradu prostřednictvím hypotečního úvěru. Tento úvěr však dle Ústavního soudu s ohledem na obvyklý běh věcí nebylo reálně možné v krátké době splatnosti tak, jak tato byla sjednána, vyřídit a vyčerpat. Za této situace je tak více než zřejmé, že se skutečností, že se žalovaní dostanou do prodlení a dojde k „aktivaci“ ujednání o „smluvní pokutě“, muselo být žalobkyni při nastavování smluvních podmínek počítáno a na předmětné ujednání je tak dle Ústavního soudu vzhledem ke skutkovým okolnostem nynější věci třeba hledět jako na skrytý úrok, tedy úplatu, kterou za poskytnutí půjčky věřitel nad rámec jistiny od dlužníků obdrží, nikoli jako na smluvní pokutu.
6. Ústavní soud se dále zmínil o tom, že obecné soudy k výše uvedenému nepřihlíděly, ale omezily se na konstatování, že závěr o tom, zda v daném případě byla či nebyla uzavřena dohoda o jakékoliv finanční protihodnotě za poskytnutí plnění ve smlouvě o poskytnutí finančních prostředků lze přijmout pouze na základě posouzení obsahu smlouvy o půjčce. Ústavní soud však ve své judikatuře v minulosti vyslovil závěr opačný. Obsah právního jednání může vykládající zjišťovat jakýmkoliv způsobem, může použít i speciálních způsobů výkladů, totiž výkladu jazykového, gramatického, logického, systematického, popř. také historického. Použití historického výkladu bude namíste především tam, kde vykládajícímu nestačí vyložit použitá slova v jejich vzájemné rozumné souvislosti,

ale musí najít smysl právního jednání. Ústavní soud také řekl, že obecné soudy se odmítly zabývat námitkovou obranou žalovaných z jejich právních vztahů se společností [REDAKCE], neboť tyto námitky dle názoru obecných soudů s ohledem na čl. I § 17 zákona směnečného a šekového žalovaným vůči této společnosti nepřísluší, byť obě společnosti jsou majetkově propojeny v osobě jediného společníka [REDAKCE], jedná se dle názoru obecných soudů o formálně samostatné subjekty, přičemž nelze námitky z vlastních vztahů žalovaných se společností [REDAKCE] v řízení vůči [REDAKCE] připustit. Takovýto náhled ovšem považuje Ústavní soud za ryze formalistický. Ústavnímu soudu je z jeho úřední činnosti známo, že aktuálně zvolený model poskytování překlenovacích půjček klientům společnosti [REDAKCE] je toliko dalším z modelu podnikání [REDAKCE], když tento překlenovací půjčky na financování staveb rodinných domů klientům [REDAKCE] dříve poskytoval sám coby fyzická osoba.

7. Ústavní soud uložil Krajskému soudu v Plzni, že se bude zabývat znovu námitkami žalovaných proti směnečnému platebnímu rozkazu. Vázán přitom bude právními názory Ústavního soudu vyjádřenými v tomto nálezu, a to zejména že: **1) při výkladu smlouvy o půjčce za účelem posouzení, zda se jedná o smlouvu úplatnou či bezúplatnou a zda na ni tudíž dopadají ochranná ustanovení zákona o spotřebitelském úvěru či nikoli, je třeba zohlednit veškeré pro věc relevantní skutečnosti, a nikoli vycházet pouze z jejího jazykového výkladu, který je však v rozporu s jejím výkladem teleologickým, průběhem předmluvních jednání a nastavením smluvních ujednání všech smluv, které stěžovatelé s předmětnými společnostmi uzavřeli, jako celku; 2)** zabývat se též námitkovou obranou stěžovatelů plynoucí z jejich vztahů se společností [REDAKCE] a její faktickou provázaností s vedlejší účastníci. V každém případě pak bude mít na zřeteli, že jeho úkolem (stejně jako soudu odvolacího či dovolacího) je nejen respektovat právo jako takové, ale též to, že jeho výklad a aplikace musí vždy směřovat ke spravedlivému výsledku a spravedlivému uspořádání vztahů mezi účastníky.
8. Ze smlouvy o půjčce č. [REDAKCE] ze dne [REDAKCE] soud zjistil, že žalobkyně a žalovaní uzavřeli tuto smlouvu dle § 2390 a násl. obč. zákoníku, když dlužníci uzavřeli smlouvu o budoucí smlouvě o dílo č. [REDAKCE], smlouvu o dílu na projektovou dokumentaci č. [REDAKCE] a smlouvu příkazní č. [REDAKCE] ze dne [REDAKCE] se společností [REDAKCE] (dále jen [REDAKCE]), na jejímž základě provádí tento budoucí zhotovitel pro dlužníka přípravné projektové práce a inženýrské činnosti k výstavbě jeho rodinného domu. Dlužník nemá dostatek vlastních finančních zdrojů, aby zajistil finanční prostředky na provedení těchto přípravných prací pro výstavbu rodinného domu. Žalobkyně se zavázala poskytnout žalovaným půjčku ve výši 170 000 Kč, která je účelově vázaná na financování zálohy ve výši 170 000 Kč dle bodu 2.1 smlouvy s [REDAKCE]. Účastníci se dohodli, že finanční prostředky budou žalobkyní poskytnuty přímo budoucímu zhotoviteli, tedy [REDAKCE], a to do 30 dnů od podpisu této smlouvy, když žalovaní s tímto způsobem poskytnutí půjčky souhlasili. Žalovaní se zavázali zaplatit věřiteli poskytnutou půjčku nejpozději do 18. 11. 2015, tedy do dvou měsíců od uzavření této smlouvy o půjčce, přičemž ale peníze může žalobkyně odeslat do 30 dnů od podpisu této smlouvy. Účastníci si dohodli k zajištění této půjčky smluvní pokutu ve výši 0,25% denně z dlužné jistiny půjčky. Žalovaní vzali podpisem této smlouvy na vědomí upozornění věřitele, že tento nezbytně potřebuje půjčené finanční prostředky vrátit v termínu splatnosti, neboť je má po uplynutí tohoto termínu vázány jiným způsobem, proto je mezi stranami sjednána smluvní pokuta za případné prodlení. Účastníci se také dohodli, že k zajištění pohledávek žalobkyně z této smlouvy jsou vystaveny dvě blankosměnky vlastní bez protestu a výstavci žalovanými. Žalovaní prohlásili, že mají zajištěn dostatek finančních prostředků nebo jiných zdrojů, aby mohli řádně plnit dle ujednání této smlouvy, a dále prohlašují, že jejich majetek není předlužen, proto budou v daném čase schopni dostát řádně a včas závazkům ve smlouvě uvedeným.
9. Z předžalobní upomínky a podacích archů soud zjistil, že žalovaní byli upomínáni žalobkyní o zaplacení žalované částky dne 3. 4. 2017 a 11. 4. 2017.
10. Ze směnky soud zjistil, že ta byla vystavena v [REDAKCE] dne [REDAKCE] na částku 383 353 Kč, splatná je 3. 4. 2017, nikoliv na řad žalobkyně bez protestu splatno ve [REDAKCE] a jako výstavci jsou podepsáni pod svými jmény, rodnými čísly a adresou bydliště žalovaní.

11. Ze smlouvy o budoucí smlouvě o dílo č. [REDAKCE] a smlouvě o dílo na projektovou dokumentaci č. [REDAKCE] a smlouvy příkazní č. [REDAKCE] uzavřené mezi žalovanými a [REDAKCE] dne [REDAKCE] soud zjistil, že pod čl. II bodem 2.1 se žalovaní zavázali zaplatit [REDAKCE] do 30 dnů od podpisu této smlouvy částku ve výši 170 000 Kč jako zálohu na úhradu nákladů přípravných projektových prací a činností specifikovaných v čl. B bod B.1 této smlouvy a jako zálohu na úhradu nákladů přípravných inženýrských činností specifikovaných v čl. C bod C.1 písm. e) této smlouvy a prostřednictvím úvěru.
12. Ze smlouvy o dílo č. [REDAKCE] ze dne [REDAKCE] soud zjistil, že žalovaní a [REDAKCE] se dohodli, že za sjednanou cenu bude provedena stavba rodinného domu podle projektové dokumentace zpracované [REDAKCE], která je součástí díla a této smlouvy, na pozemkové parcele č. [REDAKCE] v katastrálním území [REDAKCE]. Cena díla byla stanovena na částku 2 922 235 Kč. Žalovaní se zavázali, že cena díla bude placena převodem na bankovní účet zhotovitele a to tak, že právní záloha ve výši 594 033 Kč do 5 dnů ode dne, kdy objednatel uzavře úvěrovou smlouvu za účelem financování díla a další zálohy ve výši 454 000 Kč při dokončení základové desky, 251 000 Kč při dokončení obvodových a nosných stěn prvního nadzemního podlaží, 345 000 Kč při dokončení krovu, 421 000 Kč při provedení střešního pláště a osazení výplní otvorů obvodového pláště, 380 000 Kč při dokončení hrubých instalací vody, elektřiky a kanalizace a 257 202 Kč na výzvu zhotovitele před zahájením prací na vnějších vedeních sítí technického vybavení.
13. Z přípisu [REDAKCE], hlavního finančního analytika, klientovi [REDAKCE] soud zjistil, že požádal žalovaného č. 1 o přesné a nezkrácené údaje tak, aby bylo možno odhalit případná riziková místa úvěru. Z vyplněného dotazníku zasláného panem [REDAKCE] soud zjistil, že žalovaní vlastnili byt v osobním vlastnictví, žalovaný č. 1 pracoval jako dělník, žalovaná č. 2 jako pokojská s čistým příjmem u žalovaného č. 1 ve výši 1 105 EUR a u žalované ve výši 14 807 Kč, přičemž pobírali přídatky na dítě ve výši 362 EUR. Závazky měli ve výši cca 50 000 Kč. Žalovaní odhadovali cenu bytu ve výši 850 000 Kč, přičemž to byla i jediná možnost financování prodejem této nemovitosti. Předpokládaná splátka byla v maximální výši 10 500 Kč a optimální byla 8 000 Kč.
14. Z e-mailů [REDAKCE] soud zjistil, že ta oslovila žalované na e-mailovou adresu žalovaného č. 1, když programem financování nemovitosti u žalovaných je program Nulová hotovost, přičemž v tomto programu [REDAKCE] zafinancují celou cenu domu a pozemku tak, aby nebyla zapotřebí žádná vlastní akontace. V příloze měl být zaslán finanční dotazník, na základě údajů tam uvedených bude sestaven detailní plán, který bude představen žalovaným ke schválení. Dne [REDAKCE] kontaktovala [REDAKCE] žalované, že na základě podpisu smlouvy o budoucí smlouvě je nutné uhradit zálohu ve výši 170 000 Kč, úhradou této zálohy mužou [REDAKCE] řádně spustit proces přípravy projektové dokumentace, přičemž záloha ve výši 170 000 Kč je součástí ceny rodinného domu. Nejedná se tedy o výdaj nad rámec této stavby. Zálohu je možné uhradit z vlastních zdrojů, v případě, že klient jimi nedisponuje, je zde možnost financování buď půjčky od společnosti [REDAKCE], když dva měsíce jsou zdarma, nehradí se žádné poplatky, měsíční splátka se vypočte ze smluvní pokuty 0,05% denně (85 Kč denně) 2 550 Kč, při půjčce celé jistiny klient hradí pouze smluvní pokutu a jistina pohledávky ve výši 170 000 Kč je hrazena z hypotečního úvěru. Druhou variantou byla Půjčka na lepší bydlení od [REDAKCE] s dobou splatnosti 12 let, úrokovou sazbou 5,9% a měsíční splátka činila 1 650 Kč.
15. Z výpisu z bankovního účtu žalobkyně soud zjistil, že [REDAKCE] došlo k převodu částky 170 000 Kč na účet [REDAKCE] označená jako půjčka [REDAKCE].
16. Z žádosti o poskytnutí půjčky ze dne [REDAKCE] soud zjistil, že žalovaní požádali žalobkyni o půjčku ve výši 170 000 Kč na úhradu zálohy dle smlouvy o budoucí smlouvě o dílo, smlouvy o dílo na projektovou dokumentaci a smlouvy příkazní, přičemž žalovaní pečlivě zvážili své majetkové poměry ve smyslu jejich schopnosti splatit půjčku v požadované výši řádně a včas

poskytovateli a že jsou schopni ji řádně a včas věřiteli vrátit.

17. Z výsledku [REDAKCE] coby účastníka řízení soud zjistil, že s manželkou byli při úvahách o pořízení rodinného domu lákáni reklamou společnosti [REDAKCE], kde prezentovali program Nulová hotovost. Žalovaný č. 1 pochopil reklamu tak, že nemusí být v souvislosti se stavbou domu k dispozici žádnou větší hotovost, že v podstatě uzavře se společností smlouvy, bude mu poskytnuta hypotéka, ze které bude splácet všechny výdaje související se stavbou, kterou provedou [REDAKCE]. Přidělena byla za [REDAKCE] poradkyně [REDAKCE]. Tato poradkyně uváděla, že úvěr pro stavbu domu zajistí. Byl vyplněn dotazník a po jeho vyplnění bylo s účastníky jednáno tak, že úvěr na stavbu domu bude zajištěn. Po vyplnění dotazníku účastníci uzavřeli se společností [REDAKCE] smlouvu o smlouvě budoucí. Najednou ovšem vyskočil požadavek ze strany [REDAKCE] o zaplacení částky 170 000 Kč na vypracování projektové dokumentace. V té rozhodné době žalovaní opakovali při jednání, že finanční hotovost v této výši nemají. Účastníci byli ze strany [REDAKCE] seznámeni s několika variantami, v konečném stádiu byli účastníci psychicky donuceni, aby uzavřeli předmětnou smlouvu o půjčce. Při jednání až žalovaný č. 1 pochopil, že prakticky neměli jinou možnost než uzavřít smlouvu o půjčce. Kdyby nebyla do dvou měsíců tato částka vrácena, bylo by účtováno penále 0,05% denně v souvislosti s vyrovnáním by zaplatili pouze toto penále a oni by si částku pak strhli s poskytnutého úvěru. Taková byla nabídka. Při pročítání smlouvy následně zjistil žalovaný, že penále, které zmiňovala paní [REDAKCE], nebylo ve výši 0,05% denně, ale 0,25% denně.
18. Ze zprávy Ústavního soudu ze dne 12. 8. 2022 soud zjistil, že žalobkyně byla informována generálním sekretářem Ústavního soudu [REDAKCE], že [REDAKCE] pracoval u Ústavního soudu v období od 1. 10. 2016 do 31. 5. 2018 na pozici asistenta soudce [REDAKCE].
19. Další důkazy, které soud provedl, nehodnotil z důvodu jejich nadbytečnosti, když pro danou věc dle názoru soudu nemá žádný význam soupis sjednaných prací a dodávek, některé e-maily, které zde soud přečetl a další listiny, které se netýkají daného stavu a nebudou mít ani žádný vliv ani vztah ke skutkovým a právním závěrům soudu.
20. Z provedeného dokazování má soud za prokázaný následující skutkový stav. Žalovaní uzavřeli se žalobkyní smlouvu o půjčce na částku 170 000 Kč, a to dne [REDAKCE], přičemž si účastníci, a to poskytovatel půjčky – žalobkyně a žalovaní, dohodli vrácení této sumy do 18. 11. 2015, tedy za dvě měsíce, se smluvní pokutou ve výši 0,25% denně z dlužné jistiny půjčky, když žalovaní prohlásili, že mají zajištěn dostatek finančních prostředků nebo jiných zdrojů, aby mohli řádně plnit ujednání této smlouvy. Žalovaní také vzali na vědomí, že žalobkyně potřebuje finanční prostředky vrátit v termínu splatnosti, neboť je má po uplynutí tohoto termínu vázány jiným způsobem, a proto je mezi smluvními stranami sjednána smluvní pokuta. Mezi účastníky bylo dohodnuto zajištění směnkou, kterou vystavili žalovaní č. 1 a 2, jedná se o blankosměnku. Žalovaní taktéž uzavřeli s [REDAKCE] smlouvu o budoucí smlouvě o dílo č. [REDAKCE], smlouvu o dílo na projektovou dokumentaci č. [REDAKCE] a smlouvu příkazní č. [REDAKCE] ze dne [REDAKCE], když z článku II bodu 2.1 smlouvy vyplynulo, že je třeba zaplatit zálohu ve výši 170 000 Kč.
21. Soud v daném případě nařídil jednání v souladu s § 175 odst. 4 věta první před středníkem o. s. ř., když podá-li žalovaný včas námitky, nařídí soud k jejich projednání jednání.
22. V daném případě soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku, a to v souladu s ust. § 175 odst. 4 věta druhá o. s. ř., když shledal námitky žalovaných jako důvodné.
23. Žalovaní namítali, že předmětná smlouva o půjčce, stejně jako smlouva o budoucí smlouvě o dílo ze dne 20. 7. 2015, jsou spotřebitelskými smlouvami. Dle názoru žalovaných vystavení blankosměnky k zajištění zápůjčky je institut, který ve spotřebitelských smlouvách nemá své oprávněné místo. Použití směnky – blankosměnky obzvláště výrazně kráti práva spotřebitelů při obraně proti uplatněné směnce, zatímco v případě normální žaloby na zaplacení by možnosti

jejich obrany byly podstatně širší. Zákon o spotřebitelském úvěru č. 145/2010 Sb., ve znění ke dni uzavření smlouvy, ve svém § 18 odst. 1 zakazoval použití směnky k zajištění úvěru či půjčky.

24. Tento názor žalovaných, že se jedná o smlouvu, která padá pod zákon o spotřebitelském úvěru č. 145/2010 Sb., se fakticky táhne celými námitkami. Soud se proto zabýval tím, zda-li smlouva o půjčce je či není podřazena zákonu o spotřebitelském úvěru č. 145/2010 Sb. Soud zde odkazuje na judikaturu Vrchního i Nejvyššího soudu ČR, oba ve své podstatě a správně v jednotlivostech konkrétní půjčky, bez přihlédnutí k ostatním okolnostem, posuzují smlouvu o půjčce tak, že nespadá pod režim úpravy spotřebitelského úvěru, neboť tato půjčka není zpoplatněna úrokem ale pouze smluvní pokutou, tzn. že není zde žádná cena peněz, tedy že pokud by žalovaní řádně splnili svoji povinnost uloženou a domluvenou se žalobkyní, nedošlo by k žádné sankční platbě v podobě smluvní pokuty, tudíž tato smlouva nemůže patřit pod režim spotřebitelského úvěru. Zde opět soud musí s tímto závěrem souhlasit, pokud by se jednalo o posouzení samotné půjčky pouze z formálního hlediska, nikoliv v souvislosti s celou kauzou a dalšími námitkami žalovaných, dalších kauz žalobkyně, tedy znalosti soudu z jeho úřední činnosti. Jednou již vrchní soud dovodil, že argumenty žalovaných ohledně toho, že se jedná o obcházení zákona a že žalobkyně počítá s tím, že nezaplatí žalovaní včas půjčku a bude moci tedy inkasovat smluvní pokutu, je pouhou spekulací. Soud má ovšem za to, že tomu tak není a nejde o spekulaci, je nutno celou kauzu posoudit globálně, tzn. posoudit námitku nemožnosti zajištění půjčky smenkou z důvodu tvrzeného v námitkách obcházení zákona o spotřebitelském úvěru a námitky zneužití práva s tím, co je známo soudu z jeho úřední činnosti, tedy ve všech kauzách žalobkyně vycházejících ze smének, projednávaných u Krajského soudu v Plzni.
25. Soud je vázán právním názorem Ústavního soudu a bude se nadále zabývat posouzením, zda se jedná o smlouvu úplatnou či bezúplatnou a na níž dopadají ochranná ustanovení zákona o spotřebitelském úvěru či nikoliv, je třeba zohlednit veškeré pro věc relevantní skutečnosti a nikoliv vycházet pouze z jejího jazykového výkladu, který je však v rozporu s jejich výkladem teologickým, průběhem předmluvních jednání a nastavení smluvních ujednání všech smluv, které žalovaní s předmětnými společnostmi uzavřeli jako celkem. Soud poznamenává, že takto již rozhodoval ve věcech Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 49 Cm 122/2018, 49 Cm 6/2018, 49 Cm 123/2018 a třeba také 49 Cm 100/2018, když právě narážel na formalismus a určil i v těchto dalších kauzách, že se jedná o půjčku neboli smlouvu, která spadá pod spotřebitelský úvěr. Ovšem vrchním soudem byla jeho rozhodnutí zrušena a soud dále rozhodoval vázán tímto právním názorem tak, aby nezvyšoval finanční zatížení žalovaných, neboť v případě, že se žalobkyně odvolala, byla úspěšná a žalovaní museli hradit náklady řízení, a tudíž jim soud zvyšoval náklady řízení. Bylo tedy na nich, aby se svého práva domáhali prostřednictvím odvolání, dovolání či ústavní stížnosti, což dosáhli až účastníci ve věci 49 Cm 53/2017.
26. Soud má v daném případě za to, že námitky výše uvedené jsou důvodné. Jsou důvodné proto, že jak je soudu známo z jeho úřední činnosti, a to z kauz žalobkyně, které u zdejšího soudu probíhají ze smének, když zdejší Krajský soud v Plzni je fakticky výlučným soudem, který řeší dané spory vzniklé ze směnky, neboť žalobkyně využívá svého práva a žaluje dané věci u místně příslušného soudu podle místa plnění ze směnky. Je nutné poznamenat, že postup žalobkyně je v rozporu minimálně s dobrými mravy, a to ohledně smlouvy o půjčce a zajištění smenkou. Pokud by soud došel k závěru, že smlouva o půjčce se nezařazuje a neřadí pod spotřebitelské úvěry, bylo by minimálně zajištění smenkou v rozporu s dobrými mravy, a to z následujících důvodů. Žalobkyně půjčuje lidem, v daném případě žalovaným č. 1 a 2, finanční částku na realizaci stavby potřebnou, kterou si lidé objednají u jiné subjektu, a to u [REDAKCE]. Tento proces je řádně smluvně kontrahován, když od půjčení částky, které jsou přímo převedeny potřebnému subjektu tak, jak je uvedeno ve smlouvě. Ve smlouvě je dále uvedeno, že půjčka má být vrácena ve lhůtě dvou měsíců a že žalobkyně tyto peníze potřebuje a váže je poté k jinému projektu. Žalobkyně má zájem je znovu investovat nebo někde uložit. Ale tedy proč, když bylo domluveno datum vrácení půjčky za dva měsíce, je tato vymáhána smenkou se

splatností až za dva a půl roku.

27. Za tuto dobu naběhla smluvní pokuta na částku 213 350 Kč. Tento výsledek je zásadně v rozporu s tím, co žalobkyně predikovala a co kladla ve smlouvě na vědomí subjektu, kterému půjčuje, tzn., že na platbě a vrácení trvá v co nejkratší lhůtě dvou měsíců tak, aby mohla je dále využít. Nikde v žádném tvrzení, žádném listinném důkazu, nebylo nikdy v žádných jiných kauzách uvedeno, že by žalobkyně tyto částky a půjčky požadovala fakticky v co nejbližším možném termínu. Vždy se tato lhůta pohybuje od lhůty k vrácení peněz do vystavení směnky v řádu dvou let až tří let. Soud toto jednání považuje za nemravné, neboť je to v rozporu se smyslem dané smlouvy a tvrzením žalobkyně v této smlouvě žalovaným a dle zajištění směnkou je to skutečně obcházení zákona o spotřebitelském úvěru. Jsou zde tedy dvě varianty. Pokud by došlo k tomu, že by se posoudila smlouva tak, že nespadá pod ustanovení o spotřebitelském úvěru, poté i tak by byla námitka žalovaných důvodná, jelikož zajištění směnkou je v rozporu s dobrými mravy. Tento rozpor je dán tím, že žalobkyně půjčuje peníze, zajišťuje je směnkou, což by samozřejmě nemohla v případě, pokud by se jednalo o spotřebitelský úvěr a následně u subjektů, které z jakéhokoli důvodu nestaví s [REDAKCE], resp. z jakéhokoli jiného důvodu se stavba, byť smluvně uzavřená minimálně smlouvou o smlouvě budoucí s [REDAKCE] se nerealizuje, dochází k uplatnění směnky, ovšem nikoliv ve lhůtě blízké dvou měsíců od zapůjčení ale v řádu let, na němž potom z důvodu ekonomického žalobkyně vydělává. Pokud ke stavbě dojde, samozřejmě je půjčka třeba vrácena, vydělává příznivý subjekt [REDAKCE] na samotné stavbě. Je tedy v tomto konkrétním případě uplatnění směnky, resp. část ohledně směnky ve smlouvě v rozporu s dobrými mravy, je taková neplatná potažmo nevymahatelná, a to i vzhledem k námitce zneužití práva, která s touto námitkou bude následně propojena níže.
28. Do tohoto výkladu, a to do výkladu historického, jak se právně o něm zmiňuje Ústavní soud ve svém zrušovacím nálezu, taktéž zapadá e-mail a jednání paní [REDAKCE]. Stejně tak i účastnický výsledek žalovaného č. 1, který uvedl, že byl fakticky vmanipulován do uzavření té smlouvy o půjčce, když šli do projektu, kde nepotřebovali a neměli potřebovat žádnou hotovost.
29. Soud má ovšem za to, že v daném případě je nutné posoudit daný případ půjčky jako případ, na který se vztahuje ustanovení zákona o spotřebitelském úvěru. Soud je k tomuto závěru veden tím, že žalobkyně uplatňuje své nároky z nevrácené půjčky až po dvou a půl letech, nelze tedy souhlasit s judikaturou vyšších soudů, které mají tuto smlouvu jako bezúplatnou a že jí nelze podřadit pod spotřebitelský úvěr, neboť naopak vzhledem ke znalosti celého problému a byznysu založeného žalobkyní na tomto procesu je zde jasná úplatnost této smlouvy, když smluvní pokuta je fakticky úrok. Tento úrok označený jako smluvní pokuta je fakticky podle obsahu a podle praxe, kterou žalobkyně vykonává, pouze odloženým úrokem dvou měsíců, tedy bezúročným obdobím po dobu dvou měsíců, ve kterých může subjekt, který si půjčil, v daném případě žalovaní, vrátit zapůjčenou částku bez úroků, po této lhůtě dvou měsíců začínají nabíhat úroky, byť označené jako smluvní pokuta. Z těchto důvodů má soud za to, že se skutečně jedná o režim, který je nutné podřadit pod smlouvu o spotřebitelském úvěru, ten nelze zajistit směnkou, tudíž nárok uplatněný touto směnkou vzhledem k námitkám žalobkyně je nedůvodný, tedy námitky jsou důvodné a žalobkyně nemá nárok, neboť bylo zajištěno něco, co nemůže být směnkou zajištěno. Soud se zde vymezuje k rozhodnutí vrchnímu soudu, který v jedné kauze řekl, že takto jedná žalobkyně, je pouze spekulace. Toto spekulace rozhodně není, toto je běžná praxe, kterou soud zná z jiných kauz a skutečně jedná se o smlouvu o úvěru, když je zde dáno dvouměsíční bezúročně období a následuje úrok, není-li zaplacen. Pokud by toto nebyla pravda, byla by tato částka z půjčky vymáhána co nejdříve a ne až po dvou a půl letech po splatnosti. Tedy jedná se o spotřebitelský úvěr s bezúročným obdobím dvou měsíců a následně splatností na viděnou. Tuto splatnost žalobkyně stanovuje upomínkami v řádu minimálně dvou a více let po splatnosti uvedené ve smlouvě o půjčce.
30. Podle § 18 odst. 1 zákona č. 145/2010 Sb. ke splacení nebo zajištění splacení spotřebitelského

úvěru nelze použít směnku nebo šek.

31. Z daného je tedy zřejmé, že žalobkyně zajistila splacení svého závazku vzniklého ze smlouvy o půjčce, což zákon zakazuje, tudíž je tato směnka neplatná proto, že nelze použít jako zajišťující závazek u spotřebitelského úvěru, byť je zde smlouva o půjčce v daném případě, ale ze svého obsahu, jak bylo uvedeno výše, považuje ji soud a fakticky i Ústavní soud za smlouvu o spotřebitelském úvěru a tudíž použít směnku. V daném případě je směnka důvodu výše uvedených neplatná, protože pro danou kauzu nelze zajistit pohledávku spotřebitelského úvěru či splacení tohoto spotřebitelského úvěru směnkou. Proto soud zrušil směnečný platební rozkaz, a to z důvodů výše uvedených.
32. Soud má tedy za to, že tímto minimálně v tomto bodě se dostatečně vypořádal s dílčím bodem 1 úkolu Ústavního soudu v odstavci 27, 29 jeho nálezu.
33. Nyní se soud bude zabývat bodem 2 stejného odstavce nálezu ÚS, a to dvoudomostí [REDAKCE], [REDAKCE], byť se soud tohoto problému dotkl částečně již výše (odst. 27.).
34. Je zde ovšem také námitka zneužití práva. Fakticky se jedná o dvoudomost, kdy v daném případě pan [REDAKCE] vystupuje jako jednatel [REDAKCE] i žalobkyně, tudíž úmyslně rozděluje finanční závazky a vztahy s klienty [REDAKCE] na dvě společnosti, a to v neprospěch žalovaných. V daném případě má soud za to, že je nad rámec rozlišovacích schopností žalovaných rozlišit propojenosti a důsledky jednotlivých činností, a to [REDAKCE], [REDAKCE], popř. žalobkyně, když s nimi jedná a tyto společnosti zastupuje stejná osoba. Nejde o poskytnutí půjčky, úvěru či jiné finanční pomoci jiným subjektem, který by nebyl primárně spojen s druhou společností tak, jakoby tomu bylo např. u banky, kdy musí být takovému klientu zřejmé, že půjčí-li si u banky, musí vrátit peníze bance nikoliv stavební firmě [REDAKCE]. To v daném případě ovšem není. Jedná-li s Vámi pan [REDAKCE], a to jednou jako [REDAKCE], jednou jako žalobkyně, popř. osoby jím pověřené, v jednom sídle, v jednom místě, s jedním pověřením, dochází ke zmatení osob, s nimiž se jedná. Je otázkou zřejmou, proč nejsou tyto půjčky poskytovány přímo [REDAKCE] (dřív toto poskytoval pan [REDAKCE] jako fyzická osoba, což je soudu známo z jeho úřední činnosti). Důvod je to ten, že pokud by nedošlo z nějakého důvodu k realizaci stavby na základě běžných smluv o smlouvě budoucí, které [REDAKCE] uzavírají s klienty, nemohly by se tyto půjčené peníze samostatně žalovat s takto nesmyslným dlouhým úrokem (úmyslně soud se zde nezmiňuje o smluvní pokutě), jak bylo uvedeno výše, ale docházelo by k započtení pohledávek na realizovanou či nerealizovanou stavbu, což by ve svém důsledku bylo pro žalobkyni resp. [REDAKCE] nevýhodné. Zde soud odkazuje na to, co bylo řečeno výše ohledně první části zajištění půjčky směnkou a spotřebitelského úvěru. Je otázkou, proč jsou vůbec tyto půjčky poskytovány, když jsou poskytovány „bezúročně“. Dle názoru soudu nejde o žádnou dobročinnou akci žalobkyně, ale pouze o snížení rizik akce, kterou zaštiťují [REDAKCE] prostřednictvím svých dceřinek - žalobkyně a [REDAKCE], když celou stavbu resp. plán lidí stavět vlastní bydlení rozštěpuje na dvě samostatné části tak, aby se nemusela příliš společnost [REDAKCE] zabývat finanční situací účastníků, zda-li jsou či nejsou schopni vzhledem ke své finanční situaci postavit, zda-li dostanou úvěry, neboť částku půjčenou od žalobkyně často v případech souvisí jako zálohy na koupi pozemků či zhotovení stavební dokumentace. Pokud by totiž tuto půjčku poskytovaly přímo [REDAKCE], muselo by se řešit, kolik toho fakticky udělaly, zda-li půjčka byla dostatečně kryta skutečnými činnostmi [REDAKCE]. V daném případě se toto obchází v neprospěch spotřebitele výše popsáním modelem, což je dle názoru soudu v rozporu s dobrými mravy a soud byl nucen zrušit směnečný platební rozkaz z výše uvedených důvodů, když ve stručnosti shrnuto smlouva o půjčce je zastřeným právním úkonem, který je smlouvou dle zákona č. 145/2010 Sb. – spotřebitelským úvěrem a tento jako směnkou zajistit nelze a pokud by to neplatilo a nespadal by pod tuto úpravu, bylo by v rozporu s dobrými mravy s přihlédnutím k zneužití práva, jak bylo namítáno žalovanými, dvoudomostí pana [REDAKCE].

35. Soud má za to, že skutečnosti tvrzené žalovanými ohledně [REDAKCE] a jejich nároků vůči tomuto subjektu jsou v daném případě irelevantní, když, jak bylo již uvedeno, námitky žalovaných jsou důvodné a nelze uplatnit tento nárok žalobou – směnkou z důvodu, že nelze spotřebitelský úvěr zajistit směnkou, eventuálně je uplatnění směnky v rámci smlouvy o půjčce v rozporu s dobrými mravy, když je zde ten přenos ohledně zneužití práva vysvětlený výše spolu s uplatněním prodlení žalovaných až po více jak dvou letech. To je stanoveno v § 1 odst. 2 zákona č. 89/2012, nezakazuje-li to zákon výslovně, mohou si osoby ujednat práva a povinnosti odchylně od zákona; zakázána jsou ujednání porušující dobré mravy, veřejný pořádek nebo právo týkající se postavení osob, včetně práva na ochranu osobnosti.
36. Z výše uvedeného je zřejmé a z citovaného § 1 odst. 2 NOZ soud eventuálně musel zrušit směnečný platební rozkaz z rozporu s dobrými mravy, když toto jednání je zakázáno a nepobírá tedy ochrany v tom smyslu, že půjčku nelze uplatnit směnkou, lze ji dle názoru soudu uplatnit maximálně běžnou civilní žalobou.
37. Dle názoru soudu I. stupně neobstojí ústavní názor ohledně toho, že Ústavní soud je přesvědčen, že vše, co dělaly [REDAKCE] a nebylo možné realizovat ve lhůtě dvou měsíců tak, aby se žalovaní do prodlení se splacením půjčky žalobkyni nedostali. Soud má za to, že ta smlouva o půjčce směřuje a vyplývá to i ze smlouvy o budoucí smlouvě o dílo a na projektovou dokumentaci a smlouvy příkazní č. [REDAKCE] z článku II odst. 2.1, že záloha ve výši 170 000 Kč je na úhradu nákladů přípravných projektových prací a činností specifikovaných v bodu B, B1 této smlouvy, což je mimo jiné návrh dispozičního řešení rodinného domu, studie rodinného domu dle specifikace a požadavků klienta, výkaz výměr atd. Tudiž dle názoru soudu I. stupně tato půjčka se nevztahuje nikoliv na samotný hypoteční úvěr, ale na přípravou projektovou činnost tak, aby žalobkyně nepracovala zadarmo. Nicméně v intencích tohoto uvedeného názoru ÚS nedošlo ke zrušení směnečného platebního rozkazu.
38. Právnímu názoru Ústavního soudu bylo pod body 1, 2 odst. 29 soudem I. stupně dostáto. Námitky, tak jak byly žalovanými předneseny, se týkaly spotřebitelského úvěru a nemožnosti zajištění směnky a dále dvojdomosti a v těchto dvou námitkách se soud blíže vyjádřil.
39. Námitky žalovaných byly obsáhlejší, některé vycházely z námitek již shora odůvodněných a některé byly samostatné. Jak vyplývá z hodnocení soudu, byť se o tom výše nezmiňoval, v každém případě jde mezi účastníky ohledně smlouvy o půjčce o spotřebitelskou smlouvu, když žalovaní zde vystupují jako spotřebitelé a žalobkyně jako poskytovatel těchto půjček, když je soudu z úřední činnosti známo, že tyto půjčky coby zálohy poskytuje v množství stovek ročně.
40. Jednou z dílčích námitek bylo to, že nárok na smluvní pokutu žalobkyni nevznikl, když skutečnost, že nedošlo k vrácení zápůjčky, a to prostřednictvím úvěru, má svůj původ v jednání [REDAKCE] nikoliv žalovaných. Soud tedy se závěrem žalovaných nemůže souhlasit, když z pohledu směnečného řízení je nadbytečné zabývat se tím, zda-li to zavinily [REDAKCE] či nezavinily, neboť půjčka je uzavřena mezi žalobkyní a žalovanými nikoliv [REDAKCE], tzn. povinnost vrátit půjčku dle názoru soudu zde je, spadá to pod úpravu zákona o spotřebitelském úvěru. Nicméně bylo zjištěno při dokazování, že žalovaní částku 170 000 Kč neměli, sice ve smlouvě o půjčce sdělili, že mají připravené finanční prostředky, ale tuto verzi připravila žalobkyně a žalovaní tuto verzi podepsali, přičemž žalobkyně byla seznámena s finanční situací žalovaných, kteří neměli žádnou hotovost, měli pouze být v hodnotě cca 850 000 Kč a pravidelný měsíční příjem ze zaměstnání, tudíž nelze dávat k tíži žalovaných, že by mohli tyto peníze vrátit v dohledné době žalobkyni, když na to neměli. Žalobkyně tedy musela počítat s tím, že se může stát a že se stane, že tyto peníze vráceny nebudou. Samozřejmě, pokud by došlo k realizaci stavby, zřejmě by došlo k započtení a nějakému vyřešení i této poplatkové povinnosti coby dobrým klientům. Ale jelikož u žalovaných ke stavbě nedošlo, tak z výše uvedených důvodů žalobkyně požadovala smluvní pokutu po žalovaných, ačkoliv mohla předpokládat a musela předpokládat, že žalovaní nebudou mít na

zaplacení smluvních pokut ani samotné půjčky, když fakticky byli bez hotovosti a reagovali na promoakci [REDAKCE] Nulová hotovost. Tedy ani zde si žalobkyně nepočínala řádně, když přestože prozkoumala finanční situaci žalovaných, uzavřela s nimi smlouvu o půjčce, kde akceptovala jejich tvrzení, že na splacení půjčky mají, což nebyla pravda a žalobkyně to věděla. To je tedy další důvod (a důvodná námitka žalovaných) pro zrušení SPR, když žalobkyně si nepočínala řádně při poskytování spotřebitelského úvěru podle § 9 odst. 1 zákona č. 145/2010 Sb. a tudíž je smlouva o půjčce neplatná a z ní plynoucí směnka také.

41. Také je nutné dát do souladu důkazy, které byly provedeny, a to e-maily paní [REDAKCE], která slibovala, že smluvní pokuta bude 0,05%, ve smlouvě se nakonec objevilo 0,25% a z textu e-mailu, kterým paní [REDAKCE] lákala žalované, vyplývalo, že se jedná obsahově o splácení pouze smluvní pokuty, byť je to nazváno skutečně smluvní pokuta, ale je v tom e-mailu napsáno, že budou žalovaní splácet smluvní pokutu měsíčně a že samotný jistina této půjčky bude odečtena z hypotéky. Tedy jak soud již výše uvedl, zde to jen upřesňuje, již dopředu byli žalovaní upozorňováni, že ta smluvní pokuta je fakticky cena peněz a tedy úrok. Proto z výše uvedeného důvodu bylo nutné směnečný platební rozkaz zrušit, a to s odkazem výše zmiňovaný § 1 odst. 2 NOZ.
42. Co se týká samotné výše smluvní pokuty 0,25% denně, tak soud proti tomu ničeho nemá, protože ve své podstatě, pokud by došlo k zajištění pohledávky, která má být krátkodobý úvěr, tzn. dvouměsíční bezúročný úvěr ve výši 170 000 Kč, a bylo avizováno, že žalobkyně peníze potřebuje, je smluvní pokuta v pořádku i v této výši - krátkodobý úvěr, vyšší úroky, rychle splatit, aby se mohly peníze tak říkajíc lidově „točit“. Proto z daného pohledu samotná výše smluvní pokuty není nezákonná, pokud se jedná o smluvní pokutu. V daném případě se ovšem nejedná o smluvní pokutu ale o úrok, jak bylo uvedeno výše. Taktéž nelze přitakat závěrům žalobkyně, že na žalované nelze hledět, že by nesplnili svoji povinnost zaplatit částku 170 000 Kč, když to lze dát jenom na porušení smluvní povinnosti, ale získání úvěru bylo na [REDAKCE] a bylo to výhradně v moci [REDAKCE]. Soud poznamenává, uvedl to již výše, že záloha nebyla jenom na získání úvěru, ale dalších položek uvedených v části B smlouvy mezi [REDAKCE] a žalovanými.
43. Soud má za to, že pokud se jednalo o rozdíl ve zmiňované smluvní pokutě, kterou nabízela paní [REDAKCE] a která se objevila v půjčce, tak žalovaní umějí číst, a pokud podepisovali tu smlouvu, viděli tam smluvní pokutu, mohli to hned řešit, ale jenom tato věc, tzn. rozdíl mezi podepsanou ve smlouvě o půjčce a zmiňovanou v e-mailu, není důvod pro to, aby došlo ke zrušení směnečného platebního rozkazu. Tudíž tato námitka nebyla důvodná.
44. Poslední námitkou žalovaných bylo to, že nedošlo k naplnění zápůjčky, tedy přenechání jistiny 170 000 Kč žalovaným. Soud má za to, že k tomuto došlo. Bylo to již judikováno vrchním soudem, když s některými judikáty ohledně [REDAKCE] soud nesouhlasí, ale s tímto bez výhradně. V daném případě není žádný logický důvod pro to, aby si účastníci nemohli dohodnout, že půjčka bude poskytnuta tak, že bude rovnou přeposlána na účely, pro které si jí žalovaní brali, tzn. rovnou jako záloha pro [REDAKCE]. Je zde jakási ochrana i samotného poskytovatele, tedy žalobkyně, že s půjčkou bude řádně zacházeno a že nedojde např. k její zpronevěře žalovanými. I z tohoto vyplývá jasný nepoměr zachování práv účastníků, tedy žalobkyně a žalovaných ve smlouvě o půjčce, když žalobkyně chráníc svou půjčku posílá přímo [REDAKCE], kdežto vystavení směnky coby zajištění obcházení účelu zákona o spotřebitelském úvěru, klamání ohledně smluvní pokuty, která ve výsledku je úrokem tak, jak bylo uvedeno výše, je nerovnost obou stran ve smluvním vztahu. Přesto toto poskytnutí peněz přímo třetímu subjektu, pro který peníze byly zapotřebí, není důvodem pro zrušení směnečného platebního rozkazu.
45. Soud tedy rozhodl tak, jak uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku mimo jiné také v souladu s ust. § 175 odst. 4 věta druhá o. s. ř., když v rozsudku soud vysloví, zda směnečný (šekový) platební rozkaz ponechává v platnosti nebo zda ho zrušuje a v jakém rozsahu. V daném případě byl z výše uvedených důvodů předmětný platební rozkaz zrušen, neboť námitky žalovaných byly důvodné

tak, jak uvedeno výše.

Výrok II. tohoto rozsudku je odůvodněn ust. § 142 odst. 1 o. s. ř., když soud přiznal úspěšným žalovaným na náhradu nákladů řízení částku 304 594 Kč, která se skládá z nákladů řízení před Krajským soudem v Plzni, nákladů řízení před Vrchním soudem v Praze, nákladů řízení před Nejvyšším soudem ČR, znovu nákladů před Krajským soudem v Plzni. Náklady soudního řízení před Krajským soudem v Plzni před zrušením Nejvyšším soudem jsou ve výši 118 889,70 Kč a skládají se z odměny advokáta zvýšené podle § 12 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb. na částku 15 776 Kč, což je za 6 úkonů právní služby celkem 94 656 Kč, 6 režijních paušálů po 300 Kč, tj. 1 800 Kč a náhrady za promeškaný čas v rozsahu 18 půlhodin po 100 Kč, tj. 1 800 Kč a 21% DPH ve výši 20 633 Kč. Náklady za odvolací řízení u Vrchního soudu v Praze se skládají ze zvýšené odměny advokáta podle § 12 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb. za 1 úkon právní služby ve výši 15 776 Kč, tj. za 3 úkony právní služby ve výši 47 328 Kč a 3 režijní paušály po 300 Kč, tj. celkem 900 Kč a zaplacený soudní poplatek ve výši 2x 19 232 Kč, tj. 38 464 Kč. Náklady řízení u Nejvyššího soudu jsou ve výši 60 152 Kč, které se skládají z odměny advokáta za 2 úkony právní služby po 15 776 Kč, tj. 31 552 Kč, 2 režijní paušály po 300 Kč, tj. celkem 600 Kč a 2x soudní poplatek z dovolání ve výši 2x 14 000 Kč, tj. 28 000 Kč. Náklady řízení u soudu I. stupně po zrušení rozhodnutí Ústavním soudem jsou ve výši 32 152 Kč, které se skládají z odměny advokáta za 2 úkony právní služby po 15 776 Kč, tj. 31 552 Kč a 2 úkony právní služby po 600 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím soudu podepsaného, a to ve dvojím vyhotovení.

Nesplní-li žalobkyně řádně a včas své povinnosti uložené jí tímto rozsudkem v uvedených lhůtách, mohou se žalovaní domáhat svého nároku prostřednictvím exekuce či výkonu rozhodnutí.

Plzeň 7. 9. 2022

Mgr. Michal Reitspies v. r.
samosoudce